РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., субота 18-го грудня 1915. Ч. 149. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Saturday, December 18, 1915. N. 149.

ВІДПОВІДЬ АВСТРІЇ НА НОТУ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Болгари полонили над границею Греції 1234 жовнірів і здобули 18 гармат.

Сербський король Петро вибираєть ся на побут до Італії.

Приготовленя Німців і Турків до походу на Єгипет.

ВІДПОВІДЬ АВСТРІЇ НА НОТУ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ЛОНДОН, 16. грудня. — **Австрійська відповідь на ноту Злучених Держав в справі затопленя італійського корабля „Аннони" зістала вручена американському послови у Відни.**

У відповіди говорить ся, що австро-угорське правительство є готове на виміну гадок в сій справі. Просить однак американське правительство о подане фактів, які мають бути доказом, що командант підводної лодки, яка затопила „Аннону", поступив в супереч міжнародному праву. Відповідь кінчить ся висказом жалю по причині утрати житя американських горожан.

Відповідь Австрії в цілости ще не була оголошена. Яке становище займе супроти сеї відповіди американське правительство, є ще незвісним. Поголоски про зірванє дипльоматичних зносин між Австрією а Злученими Державами є передчасні і безпідставні.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ:

БОЛГАРИ ПОЛОНИЛИ НАД ГРАНИЦЕЮ ГРЕЦІЇ 1.234 ЖОВНІРІВ І ЗДОБУЛИ 14 ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 16. грудня. — Головний болгарський штаб оголосив отсей урядовий звіт:

„Болгарські війска здержали ся часово над границею Греції і заперестали дальше переслідуванє ворога.

„В послідній битві Болгари полонили 1.234 Французів і Англійців, між тими 18 офіцирів. Крім сего здобули 14 гармат, 62 возів з амуніцією і велику скільність воєнних матеріялів".

УМОВА МІЖ БОЛГАРІЄЮ А ГРЕЦІЄЮ.

СОФІЯ, 16. грудня. — **Урядові вісти доносять, що між Болгарією а Грецією прийшло до порозуміня в справі утвореня невтральної територіі пограничної. Вона буде числити по два кільометри в обі сторони.**

Під утворенєм невтральної територіі треба розуміти, що на сій територіі не будуть находити ся ані болгарські ані грецькі війска.

АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА ПОСУВАЮТЬ СЯ ДАЛЬШЕ В ГЛИБ ЧОРНОГОРИ.

ВІДЕНЬ, 16. грудня. — Міністерство війни оголосило урядово отсе:

„На полудне від Плевля австрійсько-угорські війска заняли гори Врана і перейшли ріку Тару. На полудневий схід від Плевля в битві коло Белополя полонили ми 500 Чорногорців і Сербів".

Місточко Белополе лежить в Чорногорі 20 миль від сербської границі.

СЕРБСЬКИЙ КОРОЛЬ ПЕТРО В ІТАЛІЇ.

ПАРИЖ, 16. грудня. — **З Риму доносять, що король Петро, який мусів утікати зі своєї держави, перенесеть ся на побут до Італії. Сербський король має замешкати палату в місцевости Казенца коло Неаполю.**

ТИМЧАСОВА УПРАВА В МАКЕДОНІЇ.

ЛОНДОН, 16. грудня. — **З Атен доносять, що бувший болгарський президент міністрів Петров зістав іменований ґенеральним інспектором в Старій Сербії а ґенерал Кутінзев ґенеральним інспектором в Македонії.**

—o—

ПРИГОТОВЛЕНЯ НІМЦІВ І ТУРКІВ ДО ПОХОДУ НА ЄГИПЕТ.

РИМ, 15. грудня. — **Тутешні військові круги трактують поважно небезпеку, яка грозить Єгиптови від Німців і Турків.**

З достовірних жерел надійшли вісти, що будова головного зелізничого шляху, який веде з Дамаску (в Палестині) до Суезкого каналу, є вже на укінченю. З днем 1-го лютого 1916 р. зелізничий шлях буде готовий. Бракує ще всего 50 миль, щоби довести його до півострова Синай. Отсей зелізничий шлях є двоторовий і після гадки воєнних знавців є достаточний, щоби протягом одного місяця перевести півмиліонову армію і заосмотрити її в потрібну скільність амуніції і инших воєнних матеріялів.

В Сирії і Палестині находить ся вже около 300.000 турецького війска, яке вправляєть ся під командою німецьких офіцирів.

Військові інжинери уладжують вже водопроводи, щоби через піскові пустині достарчити води до пития. Також нагромаджено велику скільність будівельних матеріялів, призначених до мостів через Суезкий канал.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

НА ТЕРЕНІ ВІЙНИ З РОСІЄЮ НЕ ЗАЙШЛИ ЖАДНІ ЗМІНИ.

БЕРЛІН, 16. грудня. — Німецький ґенеральний штаб подає отсей звіт:

„На терені війни з Росією панує спокій".

З настанєм зими устали і воєнні операції на східнім терені війни. Протягом останнього місяця не зайшли тут жадні важнійші зміни. Деколи мають місце поменьші битви, які мають виключно місцевий характер. Натомісць ріжні приватні вісти доносять про великі приготовленя обох сторін до весняної кампанії, яка може порішить вислід війни на сході.

ДЖАН ФРЕНЧ, ГОЛОВНИЙ КОМАНДАНТ АНГЛІЙСЬКИХ ВІЙСК У ФРАНЦІЇ, ВІДКЛИКАНИЙ.

ЛОНДОН, 15. грудня. — Урядове оголошенє англійського міністерства війни звучить:

„Ґенерал Доглес Гейг іменований головним командантом англійських війск в Бельгії і Франції на місце ґенерала Джана Френча.

„Від самого початку війни, то є через 16 тяжких місяців, кермував ґенерал Джан Френч вправно воєнними операціями в Бельгії і Франції. Тепер на власне бажанє уступає з дотеперішного становища.

„В доказ вдячности і великої пошани за знамениту службу англійське правительство іменувало ґенерала Джана Френча головним командантом всіх війск, які находять ся в Злученім Королівстві.

„Король наділив ґен. Джана Френча титулом „вайскаунта" (графа)".

РУЇНА В НАШІМ РІДНІМ КРАЮ.

—o—

ГОСПОДАРКА МОСКАЛІВ І ЗРАДНИКІВ-КАЦАПІВ В РЕМЕНОВІ (ПОВ. ЛЬВІВ).

Понизше наведений лист писала Параньна Тис (*Ременів, пов. Львів*) до свого брата в Шікаґо. Лист писаний 10. жовтня 1915 р.

Село Ременів належить до найбільше сьвідомих українських сіл у львівськім повіті. Сотка ременівської молодіжи ходила до шкіл у Львові. Місцевий парох, о. Йосиф Іванець, був визначним діячем на народній ниві. Він був діяльним членом всіх львівських економічних і політичних товариств.

Дорогий Брате!

Чотирнайцять місяців минуло, заки я отримала від Тебе першу вістку. А то тому, бо, як сам знаєш, в нашім краю запанував великий неспокій і зайшли великі зміни. Почти устали та не можна було нічого довідати ся.

Пишу сей лист до Тебе, а проляла я над ним гіркі слези. З цілої родини остало лише нас дві сестри, я і Олена, та брат Михась, котрий ще в 1914 р. був занятий до російської неволі на самого св. Михайла. Сестра Юстина виїхала також до Росії, послухала зрадників-москвофілів, котрі намовляли і силою перетягали людий на православє.

В нашім селі були великі зміни.

Як іно війшли Москалі до нашого села, тоді Ілько Вовків зробив ся війтом, Василь Салік заступником, а Олекса Гірак і Петро Кравець присяжними. Нашого війта Українця Кіндрата Сушка, дяка Василя, двох синів сьвященика і чотири инші особи арештовано і вивезено до Росії.

Отже сей новий війт, а радше зрадник свого народа, викликав в селі велике заворушенє і зачав заводити російські порядки. Замкнув церкву, вигнав нашого сьвященика, о. Йосифа Іванця, і спровадив собі батюшку, чорт знає відки.

То ми не ходили до церкви через 8 місяців, бо не могли дивити ся на сего дідька бородатого; хиба деколи ходили до церкви в Руданцях.

Торік на самої Матери Божої утікали ми до Львова. Там були ми через тиждень, полишаючи все на Божу волю.

Від нас поїхало до Росії 85 родин, які послухали намов зрадників. Але декотрі з них вже повернули назад. Твоя сестра Юстина також вернула. Була там 3 місяці і переконала ся, які там ґаразди.

В нашім селі була слабість. Померло 30 осіб. Ми за Божою помочию всі здорові, тільки Твоєї дядини Ганупя була слаба через три неділи, але тепер вже здорова.

Через цілий час побуту Москалів в нашім повіті і селі зносили ми страшне переслідуванє. Терпіли ми не лише від диких наїзників, але також від своїх зрадників і запроданців, котрі за рублі та з мести до українського народа підняли ся підлої роботи і українською кровю обагрили свої нечесні руки.

Остаточно діждали ся ми освободженя. Послідні дні панування тих розбишаків і кровопийців були дуже страшні. Коли наші війска відбирали Львів, тоді Москалі разом зі зрадниками, утікаючи в Росію, зачали палити, рабувати і бити. Насильно забирали або крали останню коровицю, не зважаючи на крик і плач дрібненьких дітий. Та і мені, Брате, забрали останню корову, вирвали з рук хлопця та ще його нагайкою побили.

Утікаючи в Росію, зрабували церков. Взяли дзвони, розбили церковну скарбону, забрали 3 чаші, нове євангеліє — одним словом зрабували все, що представляло лише яку вартість.

Дякуємо Всемогучому, що позбули ся тих часів. Не дай, Боже, більше сего видіти. Підчас відвороту Москалів був в нашім селі бій через три дні. Село не ушкоджене, лише кілька людий зістало зранених. Кулі свистали над нашими головами. Ми сиділи майже через цілий час по пивницях і ямах.

Дякую Тобі, Брате, що Ти до мене написав; цілий рік ждала на лист від Тебе. Тішу ся також тим, що Твоя жінка а моя братова не пристала на православє та не їхала до Росії.

У нас вже осінь. Потрохи засівають поля на зиму, але нема кому, бо всі від 18 до 50 літ пійшли до війска. Мій чоловік позістав дома а то тому, що слабий на ногу. Брат Федь, хоч не був асентирований і до війска не належав (має вже 38 літ), пійшов також. Але що робити, така воля Божа.

Дорогий Брате! Доношу Тобі ще одну сумну новину: Твоя жінка вже до Тебе листа відписувати не буде. Що стало ся, про се напишу Тобі пізнійше. Жаль мені дуже, що Ти остав сам як сирота в далекій чужині.

Тепер, Дорогий Брате, коли дістанеш отсей лист, то сейчас мені відпиши, бо будемо очікувати його з великою нетерпеливостию.

На тім кінчу лист, бо кроваві слези заливали його; більше писати я не була вже всилі.

Може Бог дасть нам діждати побачити ся разом. Колись, як дожиємо, будемо собі взаїмно розказувати о тих двох, а може і трох, нещасних роках.

Наші діди і прадіди розказували нам про диких Татарів і Бісурменів, а ми будемо розказувати про Москалів та цареславних посіпаків. Кровю сполокана Україна мусить повстати, бо від найбільше ученого аж до темного, від богача до найнужденнійшого зарібника — всі зарівно принесли своїй Вітчині жертву майна і крови.

А коли не стало би крови наших дорогих батьків, мужів, братів і синів, то тоді лишать ся вдови, лишать ся сироти, і прийде час, що і вони, заприсягнувши месть відвічному ворогови, підуть у бій за волю, славу і честь Неньки-України.

Поздоровляю Тебе сердечно, Брате, враз з чоловіком і дітьми. Будь здоровий.

Твоя сестра **Параньна Тис.**

СТРАШНЕ ЗНИЩЕНЄ В ДЕНИСОВІ.

Понизше наведений лист походить від Тацьки Шарик (Денисів, пов. Тернопіль). Лист писаний дня 11. падолиста 1915 р. до сина Микити Шарика в Ню Йорку.

Як відомо, село Денисів лежить кілька кільометрів від боєвої лінії. На схід від сусідного села Купчинець іде боєва лінія.

Дорогий Сину!

Доношу Тобі відомість, що я ще, Богу дякувати, при житю.

В нас тепер дуже сумно. Спало на нас велике нещастє, лишили ся ми, як голий на леді. Ціле наше майно знищене. Хату і всі будинки Москалі спалили, всю худобу забрали, а навіть збіже на пни викосили. Разом з хатою згоріла і вся одіж. Не остало нам нич а нич.

Тансамо і сусіди наші погоріли, як ми. На цілий Малий Денисів лишило ся всего 7 хат і Заберести, а на тамтій части то лишило ся ще трохи цілих хат.

Тато поїхали ще з початком війни на форшпан і цілий рік не було за них чутки. Аж тепер прийшов лист, що ще жиють.

Під Москалем тяжко було нам жити, якби чоловіка каменем привалив. Але, Богу дякувати, дочекали ся свого війска, то вже хоч лекше віддихаємо.

Та не зараз нам надіяти ся спокою, бо російські кулі залітають ще в наше село і розбивають хати та убивають людий.

Була в нас холєра. Померло кілька людий на холєру, але вже від кількох днів, Богу дякувати, тихо.

Коли Москалі утікали від нас, то взяли зі собою всю худобу. Забирали також до неволі хлопів. З нашого села взяли 64.

Взяли між иншими обох стриїв: Федя і Семка. Стрийна Текля померла на холєру. І так остали ся обох стриїв діти круглими сиротами.

Москалі забирали до неволі, кого попали. Не питали, чи старий, чи малий. Хто добре сховав ся, той щасливий, бо лишив ся дома.

В нас ще трохи тепло і снігу ще нема. Чули-сьмо, що Василь є також в Америці. Може би коли що написав до нас. Ми обі з Цараньною бідуємо в куні. Опишемо Тобі все докладно, як дістанемо від Тебе лист.

Здоровлю Тебе щиро по материньски. Бувай здоровий, мій Сину,

Твоя мама Тацьна.

ДЕ ПОСИЛАТИ ЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКІ ФОНДИ.

Жертви з цілої Америки на всі українські фонди треба посилати на руки касієра Федерації Українців у Злучених Державах.

Під управою Ф. У. З. Д. буде осередок всіх українських фондів на народні цілі в Америці.

До того осередка будуть сходити ся всі жертви і відтам будуть розходити ся на призначені українські народні потреби в Америці і в Европі.

Адреса касієра Ф. У. З. Д. така:

Semen Yadlovsky,

83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Отсе подаємо яно пригадку всім Вп. Читачам „Свободи", котрі займали ся збірками народних фондів і доси були привикли посилати їх на инші адреси.

БРАТЯ І СЕСТРИ!

—o—

Соймова орґанізація — **Федерація Українців у Злучених Державах**, перший раз відзиває ся до всїх Українців в Америцї з великою просьбою:

Доложім всїх сил і заходів, щоби наш Різдвяний і Новорічний дарунок українським жертвам війни приніс таку поміч якої вони з **Америки** сподівають ся. То правда, що між нами мало богатих людий, але у галицьких селах і містах тепер далеко більша нужда ніж у найгіршім майнерськім і фабричнім пеклї на сьвітї.

Більша часть з нас буде сидїти на Різдво у теплій хатї й у сьвяточній одежі, а люди у старім краю — кров з нашої крови і кість з нашої кости — будуть сего Різдва мерзнути і голодувати.

Не забудьмо їх!

Зробім так, щоби вони знали, що ми не забули нї тих пісень, що нам мати при колисцї співала, нї тих слів, якими нас у далеку Америку виряджаючи наказувала, нї тих обіцянок, які ми на пращанє давали.

Чужі люди часом кажуть, що наш рідний край не варта волї, бо він несолїдарний і сам за себе не стоїть.

Най наша Різдвяна збірка у сей гіркий час покаже— так як всї збірки дотепер показували, або ще лїпше—що український робітник, зза тисячів миль, з другого кінця сьвіта, стоїть за житє і щастє того народу, з котрого походить.

Загальний комітет Федерації Українців у Злучених Державах взиває **істнуючі льокальні й окружні комітети**, щоби як найскорше зійшли ся на збори й уложили відповідні пляни збірки; а там, де таких комітетів нема, **місцеві товариства** повинні зараз порозуміти ся і комітет для збірки жертв утворити.

У заряді загального комітету Федерації Українців є покищо слїдуючі фонди:

1. **Фонд для українських жертв війни** (для вдів і сиріт і на відбудованє знищеного краю).

2. **Фонд для Січових Стрільців** (для ранених і зокрема на шпиталь для Українських Січових Стрільців у Львові).

3. **Фонд визволеня України** (передівсїм на видатки на те, щоби справу визволеня України зробити відомою в анґльо-саксонськім сьвітї).

4. **Фонд засланих на Сибір** (для тих Українців, котрих царські ґенерали заслали у Сибір, щоб їх з Галичини позбути ся).

Усї ті збірки просимо посилати **на руки касіера Федерації Українців у Зл. Державах С. Ядловського** і просимо виразно означати, **на котру цїль** поміч призначена.

ЗА ФЕДЕРАЦІЮ УКРАЇНЦІВ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ:

Др. Володимир Сїменович, голова.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

Іван Ардан, голова, **Мирослав Січинський**, секретар,

Семен Ядловський, касієр,

Володимир Лотоцький, **Михайло Байдюк**,
заступники голови.

ЧЛЕНИ УПРАВИ:

Іван Артимович,
Іван Бородайкевич,
Лев Весоловський,
Наталія Гриневецька,
Петро Задорецький,
Володимир Малїєвич,
Омелян Ревюк,
Юрій Хиляк,
Жигмонт Бичинський,
Евген Василенко,
Степан Гладкий,
Др. Степан Гриневецький,
Дмитро Капітула,
Василь Момрик,
Осип Стеткевич,
Ілія Чорний.

Бюро Делеґації Загальної Української Ради.

ВАЖНА ПРИГАДКА ПЕРЕД СЬВЯТАМИ.

—•—

Сьвяточний час — се найлїпша нагода до збираня жертв на поміч рідному краєви. Що така поміч є конечна, на се не треба арґументів. Листи, які приходять з краю, се один розпучливий крик українського народа, котрий гине під тягарем війни. Українцї, котрі перебувають під теперішну пору в Америцї і спасли своє житє, мусять памятати на постійну поміч нещасливим. Сього вимагає від них не лише патріотизм, але звичайне людське чувство. Поспішна поміч вказує також на характер, витривалість, завзятє, зрілість і спосібність народу до житя. Тому складки на ратунок рідному краєви повинні йти в щораз більшій скількости.

Різдвяні сьвята треба використати і вже заздалегідь приготовити ся. Нехай час від Різдва до Йордану буде призначений виключно на збиранє жертв на ратунок наших рідних.

І тому добре буде, коли вже тепер в кождій українській громадї в Злучених Державах одно з українських товариств, або окремий комітет, візьме на себе обовязок зібрати коляду на поміч рідному краєви. Способи можуть бути ріжні. Або нехай іде колядувати хор хата від хати, або нехай ідуть вибрані колектори, або одно і друге. В більших громадах треба подїлити працю на дистрикти між ріжні товариства. В той спосіб буде одноцїльність і пляновість в роботї. Роботу приготовити совісно наперед, а тодї справа удасть ся. Коли в згаданім часї будуть відбувати ся представленя або концерти, дохід з них нехай іде також для рідного краю.

Спосіб посиланя гроший є такий:

Хто має в краю родину, нехай посилає вже тепер визначнїйший гріш, яко дарунок на Сьвята. Кромі сього ті самі і ті, що не мають родини в краю, або не мають адреси, нехай посилають гроші на загальний фонд. Річ в тім, що богато є в краю нуждарів, котрі нїкого на сьвітї не мають. А їм треба помогти з загальних фондів. Вони також люди і Українцї.

Треба памятати, що складка на коляду має бути жертвою, а не милостинею, киненою неначе прошакови. Тут не треба просьби, але сповненя обовязку. З обовязку дає рідний край жертву крови. Хто ще тепер не має чувства, або в него серце скаменїло, то шкода всїх наших декламацій про патріотизм і про людскість. Коли дають чужі, то тимбільше обовязані дати свої. Будьмо людьми і добрими Українцями не на словах але на дїлах.

Дотепер Українцї в Америцї не відтягали ся нї від жертв нї від працї. Се треба піднести з признанєм. Се дає надію і запоруку, що отсей поклик до жертв дасть змогу всїм щирим Українцям виказати свій патріотизм в час різдвяної коляди. Рідний край чекає помочи від своїх дїтий з вільної Америки.

Ню Йорк, дня 15. грудня 1915. р.

Др. СЕМЕН ДЕМИДЧУК,
яко заступник Загальної Української Ради і Центрального Українського Запомогового Комітету у Відни.

СЬВІТЛИЙ УСПІХ.

—o—

В попереднім числї нашої часописи донесли ми в телеґрамі з Вашінґтону, що еміґраційні власти Злучених Держав признали убитє намісника Галичини графа Андрея Потоцького за **політичний акт** і тепер Мирослав Січинський після американського права може свобідно тут проживати і стати горожанином сеї держави.

Що се був політичний акт, кождий з нас Українців знає і признала його таким публична опінія в Европі. Не хотїли признати лише Поляки, а Американцям та справа була зовсїм чужа.

Колиж Мирослав Січинський, прибувши сюди між нас, забажав стати горожанином Злучених Держав і станути до процесу на землї Вашінґтона, то Комітет Оборони мав передівсїм побороти сю останну трудність: мав приготовити всї потрібні акти, документи і як найвсестороннїйші інформації про справу Мирослава Січинського — для процесу, а також і доложити всяких заходів для поінформованя американської публики про неї.

І коли М. Січинський приступив до процесу, то Комітет Оборони вже дїйсно був готовий до оборони. Були вже адвокати, котрі мали приготований справдї величезний матеріял доказовий, що се був політичний акт. Як адвокат С. О. Поллок опанував знаменито сей матеріял (який можна инакше назвати — історією української визвольної боротьби за останні десятки лїт в Галичинї), видно з його довшої працї п. з. „Надужитя польської шляхти в Галичинї", поміщеної в книжцї п. з. „Ukraine's Claim to Freedom". Великий і знаменито приготований та оброблений матеріял представили адвокати еміґраційним властям, причім особливу заслугу і працю положив власне адвокат С. О. Поллок.

Опісля Комітет Оборони постарав ся о розголошенє сеї справи в американській пресї.

Так приготовивши процес, можна було сподївати ся успіху, мимо заходів з ворожої сторони, щоби перед американськими властями доказати, що се не був акт політичний.

Одначе успіх осягнено скорше і сьвітлїйший ніж можна було сподївати ся. Бо американські еміґраційні власти, бачучи голоси публичної опінїї в пресї і розглянувши доказові документи і матеріяли, **постановили без дальших доходжень і процесу, що акт з 12-ого цьвітня 1908-ого року був актом політичним, а тимсамим ствердили, що Мирослав Січинський може свобідно пробувати у Злучених Державах і може стати їх горожанином.**

Признанє горожанських нрав галицькому молодому героєви Українцеви — наповнить радостю серця всїх Українців на вільній землї Вашінґтона і в нашій европейській вітчинї і тимсамим і та свободолюбна Америка стане для них ще дорозша.

При сїй нагодї наша Редакція складає ґратуляції Мирославови Січинському та висловлює признанє Комітетови Оборони й адвокатам за такий сьвітлий успіх, а українському загалови за щедрі жертви на Фонд Оборони.

ПІСНЇ МОГУТНІ ХАЙ ДЗВЕНЯТЬ ДОВКОЛА.

Пісні могутні хай дзвенять довкола
Під барабанні і гарматні звуки,
Пісні огненні і лицарські думи —
Хай у них грають давних боїв шуми,
Як Жовті Води. Гей, насталїм руки,
Стиснїмо кріси, міряймо спровола
Зранені груди й скервавлені чола —
Пісні могутні хай дзвенять довкола!

Йдемо у танець! Хай грає музика
Нам коломийки й пяного чардаша,
Може ще й вернем, як не згинем в полю
В страшнім двобою за житє і долю —
Хай ще кружляє побратимча чаша,
Заки зблизить ся година велика —
Йдемо у танець; хай грає музика!

Пянїє бій у розшалї і димі.
А небо крають ракети сьвітляні
І на обрію горять наші села —
Чогож се пісня така невесела,
У серцї жовч, у грудях повно гранї,
Думки неясні, слова невловимі —
Пянїє бій у розшалї і димі.

Як хто остане, не впаде як колос
Повний, достатний і правди і віри
Із герців тих вийде як тесана сталь,
Слїз най не ронить, лишить плач і жаль
Й з повної груди крикне на весь голос
(Як хто остане й не впаде як колос):
„Лягли ми, братя, лягли в чистім полю
„За красшу долю—гей, чи красшу долю?"...

ЗАВІШЕНЄ ДІЯЛЬНОСТИ У. Н. РАДИ В АМЕРИЦЇ.

—o—

Перенесенє фондів.

По заложеню загально-народної української орґанізації під назвою **Федерація Українців у Злучених Державах**, котра вже увійшла в житє, показала ся потреба злїквідувати дїяльність инших орґанізацій, котрі мали подібні пляни, а яких доси не могли вони перевести особливо ізза недостачі повної згоди серед українського загалу, котру осягнено щойно недавно на І-шім Українськім Соймі в Ню Йорку.

Такі пляни, як звісно, мала доси й Українська Народна Рада в Америцї, з осїдком в Джерзи Сїти, Н. Дж.

Істнувала вона від конвенції У. Н. Союза в Бофало, Н. Й., значить доси понад 14 місяців. За сей час управа сеї орґанізації зробила доволї богато для української народної справи, коли тільки числити ті фонди, які вона зібрала на народні цїли і ті видавництва, які вона доси видала. (Звіт про се подано в попереднім числї).

Членам управи тої орґанізації, вибраним на конвенції У. Н. Союза, не ходило о нїщо инше як тільки о українську народну справу і вони радо годять ся перенести свою працю в рами другої української орґанізації, котра вспіла вже здїйснити ту першу задачу, якої доси не могла сповнити У. Н. Рада, — обняти як найширші круги українського народа на землї Вашінґтона — і тому то вони **завішують дїяльність дотеперішної Укр. Нар. Ради, а її чинности передають новій орґанізації — Федерації Українців у Злучених Державах, для добра американської України і нашої Вітчини в Европі.**

Про се принято вже постанову на засїданю У. Н. Ради дня 10-ого с. м.

Сї чинности, як сказано, полягали головно у збираню жертв і видаваню книжок про українську справу.

Дотеперішна У. Н. Рада передає фонди під управу Федерації Українців у Злуч. Державах і вважає її відповідним і покликаним тїлом до видаваня дальших публїкацій про українську справу.

Справи, які ще лишили ся неполагоджені, як продаж книжок, зобовязаня за книжки і відзнаки дані в розпродаж, полагодить ще дотеперішна управа У. Н. Ради.

Про справу Інформаційного Бюра У. Н. Ради подаєть ся до відома окремо.

Завішуючи дїяльність У. Н. Ради в Америцї, кличемо до всїх наших братів на тутешній вільній землї:

Єднаймо ся всї в **одній** політичній українській **орґанізації**, під одним прапором України! Нехай буде між нами: єдність, згода і спільна праця! Сотворім **один** український народний **скарб** в Америцї! Нехай сей один скарб буде осередком, до якого будуть плинути жертви з усїх наших кольоній, від кождого нашого товариства і від кождого Українця патріота й Українки патріотки, а сей скарб нехай буде жерелом для українського відродженя й української свободи!

Нехай росте українська сила в Америцї для добра Українців, — і тут і в нашій Вітчинї!

Ідїм вперед! Гаразд!

В Джерзи Сїти, Н. Дж., дня 11-ого грудня 1915.

ЗА УПРАВУ ДОТЕПЕРІШНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РАДИ:

Дм. Капітула, голова;
Володимир Б. Лотоцький, секретар;
Андрій Савка, касієр;
Семен Ядловський,
Богдан Дуткевич,
заступники голови;
Мих. Угорчак,
Дм. Андрейко,
Осип Стеткевич,
Ал. Шаршонь,
Вас. Гришко,
члени.

Українські Січові Стрільцї.

В СНІЖНИХ ОКОПАХ.

—o—

(ВІД ВЛАСНОГО ВОЄННОГО КОРЕСПОНДЕНТА).
(Право передруку застерігає собі автор).

—o—

Один товариш із сотнї покійного сотника **Клима Ґутковського** оповідав так:

Московська артилєрія нас відкрила. На наш ліс посипав ся град російських шрапнелїв. Ми, Українські Січові Стрільцї, покопали собі в лїсї у глибокім снїгу сховки на подобу окопів. Наша сотня стояла під проводом небіщика сотника Клима Ґутковського на **височинах Карпат**, у Вишкові, на полудне від галицького міста Долини. Ворожі гармати розіґрали ся таки на добре. Сухе гілє відвічних смерек трищить і сиплеть ся під дощем кругленьких оловяних шрапнелевих кульок. Стає щораз „горячїйше". Ми заворушили ся.

— Тут годї оставати. Всїх нас перебють! Он як гілє ломить! — чути голос ізза великого виверту (смереки, поваленої бурею з корінєм).

— Відступім бодай сто кроків.

— Москаль не знати-ме, що ми пійшли відси і буде весь день бити на наші порожні сховки.

— Не можна відступати, ще нема приказу.

— Може й не буде.

— Як би тут був сотник, то казав би відступити!

— Та тут сїє оловом як пшеницею.

— Відступаймо!

В сїй хвилї надійшов до своєї сотнї важко дишучи наш сотник. Ішов стежкою серед двох снїгових стін. Ледви було його видно із глубочезних снїгів.

— Хлопцї! видержати! Москаль хоче тут проломити нашу боєву лінію. Покажім, що стрілецької боєвої лінїї не проломить ніхто!

— Але-ж тут нас шрапнелї засиплють! — замітив хтось півголосом.

— Не журіть ся. Якось то буде!

І сотник сїв собі на край снїгового окопу.

Над його головою тріснув шрапнель і кругленькі кулї посипали ся мов горох по смерековім гілю у снїг.

Одна кулька впала на сотниковий плащ. Він стряс її тай каже:

— Видите! Московські шрапнелї не страшні.

— Але Москалї пійдуть до приступу, — каже один Стрілець.

— Тим гірше для них. Привитайте, хлопцї, добре Москаля!

— — — — — — — — — —

Гармати розіграли ся ще лїпше. Гриміт вистрілів йде відгомоном по горах, шрапнелї тріскають, аж в ухах лящить. Їдкий дим закриває зелені, присипані снїгом, старезні смереки. Тяжкі сталеві панцирі-луски гарматних куль тяжко падають у снїг, а оловяні кульки сиплять ся, сиплять ся, наче тяжкі дощеві каплї.

Шрапнелеві кулї тратять силу, як поскачуть по смерековім гілю. Як упаде така кулька на голову, то так як би камінцем ударив.

— — — — — — — — — —

А далї стало втихати.

— Хлопцї! Позір! Зараз буде московський приступ!

І справдї: **на краю поляни, що перед нами, показали ся сїрі „шинелї"** (плащі) **російських салдатів.**

— Огня всї! — приказав сотник.

За ним повторили той самий приказ четарі.

Через розстрільну перебіг скоро той самий приказ, подаваний з уст до уст:

— Огня всї!

І заторохтїли нерівно сальви нашої розстрільної.

Москалї скрили ся у снїгу.

— — — — — — — — — —

Розпочала ся безконечна, одноманїтна перестрілка двох захованих розстрільних; пуканина нудна, довга, докучлива серед острих зимових вітрів карпатських.

А вечером, напотемки, російська розстрільна відступила взад, подала ся в безпечнїйше місце.

Написав **Ростислав Заклинський.**

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО.

—o—

У вівторок, то є з **днем 21. грудня с. р., входить в житє нове товариство „Американсько-Українське Бюро"**.

Вже від довшого часу давав ся відчувати брак української економічної орґанізації, яка мала би на цїли заспокоїти хоч в части потреби наших іміґрантів в Америцї. Конечність основаня такої орґанізації оказала ся ще більше пекучою якраз під пору великої війни в Европі.

Брак управильнених відносин в старім краю, через який кількакратно перейшла воєнна заверуха, брак правильної комунїкації — все те давало легку нагоду ріжним несовісним людям до ріжних надужить і до ошукуваня наших людий. Доказом сего є численні письма від наших людий. Були случаї, що за один лист, за одну нераз зовсїм безвартну інформацію казали собі платити і по 5.00 долярів нагороди. Тесаме дїяло ся і при висилцї гроший. Війна вплинула на зміну цїни гроший. Коли в часї мира пр. 100 корон коштувало понад 20.00 долярів, то від часу вибуху війни цїна гроший зменьшила ся. Отсю несьвідомість деяких наших людий використували несовісні аґенти і числили при висилцї гроший цїну після давного курсу, або мало що меньше. Через те поносили наші люди велику втрату.

Всї ті, повисше наведені надужитя, спонукали „Українську Народну Раду" в Америцї до основаня „Народної Канцелярії".

Протягом дуже короткого часу, бо заледви трох місяців, Народна Канцелярія здобула собі повне довірє серед нашого загалу в Америцї. Про се сьвідчать численні листи з подяками за висьвідчені услуги.

За три місяці істнованя Народна Канцелярія полагодила понад 5.000 ріжних справ. В тім розмірно короткім часї вислано до краю за посередництвом Народної Канцелярії поверх 3.000 листів. В тімсамім часї вислано до старого краю около 15.000 долярів, які переслали наші іміґранти на поміч своїм родинцям.

Чистий зиск призначила Укр. Нар. Рада на народні цїли. І так:

на фонд для вдів і сиріт	$150.00
на приют для Сїч. Стрільцїв	150.00
Разом	**$300.00**

З огляду на се, що люди звертали ся до Народної Канцелярії зі справами, яких вона не могла полагоджувати з причини, що не була заінкорпорованим товариством, тому на засїданю Української Народної Ради ухвалено перетворити Народну Канцелярію в окрему орґанізацію, оперту на державних законах.

Сим товариством є „Американсько-українське Бюро" (American Ukrainian Exchange).

З причини, що місто Ню Йорк є центром банків і корабельних компаній, що майже всї іміґранти приїзджають і відїзджають через Ню Йорк, тому се місто вибрано на осїдок нової орґанїзації.

„Американсько-українське Бюро" зістало дня 28. падолиста 1915 р. заінкорпороване (урядово потверджене) і яко таке підлягає контролї державних і стейтових властий.

Українська Народна Рада передала всї справи, якими доси займала ся Народна Канцелярія, новому товариству. Тому просимо у всїх давних і нових справах звертати ся вже на адресу нового товариства:

American Ukrainian Exchange
520 E. 6th St.,
New York, N. Y.

Головні цїли нового Товариства є отсї:

Пересилка гроший до старого краю.

Американсько-українське Бюро ручить своїм маєтком і бондами за переслані гроші.

Гроші висилаєть ся по найнизшій цїні. Коли би з якоїсь причини не могли бути доручені адресатови, будуть звернені *посилаючому* назад.

На вислані гроші посилаючий одержить відворотною почтою посьвідку наданя гроший, а відтак одержить посьвідку почтового уряду зі старого краю. Обі посьвідки належить старанно у себе переховувати.

Почта Злучених Держав на час війни пересилкою до Австро-Угорщини не займаєть ся.

Відшукуванє родин і знакомих в старім краю або в неволї.

Інформації в справі подорожи з Америки і до Америки.

Точна і певна пересилка листів до старого краю.

Інформації у всяких урядових справах старокраєвих (також в справах військових).

Інформації у всяких справах цивільних, нарних і процесових перед американськими судами і властями.

* * *

В будучині має товариство замір покликати до житя **бюро посередництва працї.**

Просимо з тимсамим довірєм, з яким наш загал доси відносив ся до Народної Канцелярії, відносити ся і на будуче і до нового товариства, яке дає повну запоруку, що поручені йому справи будуть совісно і точно полагоджені.

Замісць ходити по чужих офісах і аґенціях і підпирати зовсїм чужих, а дуже часто навіть нам ворожих людий, нехай весь загал у всїх повисших справах звертаєть ся до Американсько-українського Бюра.

Джерзи Сїти, Н. Дж., 16. грудня 1915 р.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РАДА В АМЕРИЦЇ.

ІЗ ЗБОЛІЛОЇ ДУШІ НАРОДА.

I.

(В нашій редакції лежить повно листів від наших читачів на біжучі теми. Подаємо деякі з них у скороченю).

Теперішна війна спричинила також війну між Українцями в Америцї. Пишеть ся про се, хто більше зробив, хто скорше почав збирати фонд і хто скорше почав таку колотню, з якої нїчого не вийде, хиба сором для народа і його провідників. Розходить ся ще й о те, як ми маємо себе називати: Українцї, чи Русини. Приходить до такого, що, як кількасот тисяч Русинів з Угорщини не хоче себе назвати Українцями, то ніби з того починати борбу, а все, що під сей час найважнїйше, оставити на боцї.

Сей запал у часописях можна би ужити на що иншого, от як накликувань до єдности, до злуки, до працї, до згоди, до борби з віковічним ворогом, а не яко меча до ширеня незгоди, роздору, ненависти, війни, убийства між своїм народом в так важкий час.

Такі статї в „Америцї" очернюють всїх тих в старім краю, котрим нїхто з нас не може закинути анї слівцем зради, котрі нам не зробили анї за волос кривди, а противно, се наші найбільші, найвірнїйші, найчеснїйші працївники, борцї, що нїхто їм не дорівнає на нїякім становищи. А що вони ще не визволили України і не дали горстцї філядельфійських амбітників, то за се не повиннї ми їх осуджувати, бож вони не мають своєї армії.

Така пр. статя „Камо грядем" відобрала людям охоту вірити і надіяти ся в те, чего сорок міліонів сердець бажає. Статя „Камо грядем", мов острий ніж в дїточих руках, наробила шкоди нашому народови. Певно той, що її писав, не думав про волю народа, лиш про те, як би над ним знущатись. Коли появляють ся статї в оборонї, то се викликує ще гірші напади і очерненя проти тих, для котрих не стає слів похвали. Ті всї статї ганьблять, але чого бажають і куда би нас повели, не виясняють. Виходить, що ми вже не маємо нїкого, кому би мож вірити, крім кількох філядельфійських мудрців. Бо вже кождого там поодиноко очернили, назвали, оплюгавили і то в релігійній часописи, ще й часом побіч розпоряджень архиєрейських. Навіть не пощадили п. Демидчука, якому також нїхто нїчого не може закинути. Хибаж за те він такий ворог, що вже раз розвів аґітацію між Українцями в Америцї і ті посилали жертви на „Рідну Школу" в Галичинї і вже меньше долярів сипалось для Філядельфії; але за те знова хлопські дїти учились на людий. А вже верхом всїх нападів є назва послів, вибранцїв народу, „пяними фірманами".

От і маєш, народе, тепер віддлату від тих, котрих сам удержуєш. Ти своєю кервавицею поклав тії церкви, Богу на хвалу, а при тім декому на хосен і за те все тепер тебе мають визивати ті, котрі повинні тебе добра учити. І кричать, що вони боронять віру. Чиж то правда? Чи грозить тут яка небезпека для нашої гр.-кат. церкви? Чи то в такий мерзкий спосіб боронить ся церкви? А чиж ми не боронимо самі церкви, як одного з наших домагань? Але щож робити, як є і православні Українцї. Чи їх навертати наперед на католиків і аж тодї домагатись самостійної України, коли всї Українцї з Росії будуть католиками? А як се не станеть ся? Чи після філядельфійської рецепти нам не признаватись до тої части нашого народу, котрий найбільше потерпів, котрих і тепер ще гнете царське ярмо — через те, що вони не католики? Здаєть ся, що дуже би ми помилились, а і ті миляться, що, замісць боронити свій нарід, своє право, замісць станути грудь при груди та показати сьвітови, хто ми, чого хочемо, хто наш ворог, який наш напрям і т. п., удають, що боронять тепер церкви, якій і так нїчого не грозить з нашої сторони. А перед ким то боронити церкву? Чи перед тим, хто її побудував? Перед тим, хто її фундаментом?

Тут відай розходить ся о що иншого, а то о „пановане", що ось-то нема, як „ми". І длятого нехай гине нарід, нехай навіть і церков потерпить, але „ми" останемо на побоєвищи.

І через тоє всїх инших треба зробити зрадниками, драбами, грішниками, клеветниками, анархістами і т. д. Щось подібного не можливе нїгде в сьвітї, хиба лише у нас, Українцїв.

Чи тут вже не можна зарадити? Чи між Українцями нема більше таких людий, котрим би народне добро лежало на серцю? Чи то всї сьвященики так думають? Чи вони також терплять так, як і ми. Але як так, то нема ради проти такого розбою. Чиж дамо себе на поталу першому лїпшому крикунови з Філядельфії? Чи не можна піднести крик, лемент, голос, щоб аж під небеса лунав? Чи може не хочемо про нїщо знати?

Ти, народе, певно не чуєш анї не видиш, що слуга ріже маму твою? А що воно дїйсно різня, то про се сьвідчать ті статї у філядельфійській ґазетї. Се чистий розбійничий бук у відповідних руках.

В. Б.
Торонто, Онт., Канада.

—o—

II.

Нема то, як дерти мішок і кричати!

На вість про скликанє Сойму, забило ся радісно серце в кождого Українця. Прецїнь український нарід обєднюєть ся, подає собі руки, забуває на сварки, забувають люди на свої особисті порахунки, а станемо як мур і скажемо: „Ми Українцї хочемо волї, ми є нарід великий і хочемо жити!"

Тимчасом філядельфійський штаб зі своїм „босом", ще перед Соймом сказав, що не візьме участи. Певно, не випадало шляхтї бути разом з руськими Іванами, а в додатку се коштує трохи гроший.

Та я скажу таке: не було „шляхти" на Соймі, нехай там; не хотїв, то не були, а може і не було гроший на тикет до Ню Йорку.

Але чому філядельфійська ґазетка накинулась брудними словами, накинулась в нечесний спосіб на український загал, на вірних синів поневоленого люду? За твою керваву працю, чорноробе, назвала тебе „Америка" Іваном; тих, котрих ти вибрав на Сойм, пяними фірманами і ти се терпиш. А, ти, народе, вибирав людий, послів на Сойм і тепер позволяєш, щоби дехто обиджав тебе?

Пробудись народе, подай собі руки і берись до дїла, до поліпшеня долї! Ми-же прецїнь нїкого не визивали, ми хотїли зійти ся як одна родина, ми зі щирого серця радили, як вміли, на Українськім Соймі, а нас за те ганьблять і кажуть, що ми пияки. І за що? За нашу працю, за наш страчений час.

Тому, народе, обізвись в обороні Сойму, в обороні людий, котрих ти вибирав на него і скажи, чого ми хочемо і яких провідників ми будемо слухати. Скажім шляхтичам з Філядельфії, нехай не сіють роздорів між нами, бо колись і нам не стане терпцю і „бос" лишить ся без цента нейди, а ми ті гроші зложимо на вдови і сироти в старім краю. Тепер, народе, до злуки, до єдности, бо тільки в лучности сила, йди слїдами тих, що вже зачали, поможи комітетови вибраному на Соймі в Ню Йорку, а певно встане вільна Україна.

Не-патріот.

ВІД ПРОСЬВІТНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗА.

Всїх тих, що винні до фонду Просьвітної Комісії У. Н. Союза за побрані колинебудь до продажі книжочки, просить ся отсим, щоби вирівнали свої рахунки чи готівкою чи зворотом не розпроданих книжочок і то конечно ще перед латинським Різдвом, щоби Просьв. Комісія могла викінчити свої річні рахунки.

Здаєсь, що нї один з тих панів не схоче чекати аж окремого упімненя а через те наражувати Пр. Комісію на непотрібну писанину а й кошти; без сумніву і те, що нї один з тих панів не схоче кривди Пр. Комісії, гроша народного з справу в час і як слїд полагодить.

З поважанєм
о. В. Сполїтакевич, предс.;
Дм. Андрейко, секр.;
В. Лотоцький, кас.

МАДЯРИ а УКРАЇНЦЇ.

—o—

Краківська польська ґазета „Час" у дописи з Будапешту характеризує відносини Мадярів до Поляків. Автор статї з великою увагою слїдить також за тим, як відносили ся Мадяри до Українців підчас теперішної війни.

Особливу симпатію до Українців проявила католицька народна партія, яка ґрупує в собі духовенство і частину угорської аристократії та інтелїґенції. Орґани партії, спеціяльно ґазета „Alkotmany" в початках війни кілька разів порушувала українську справу, особливо з огляду на будуче поширенє унїї на Волини, Поділю і Київщинї. Потім інтерес перервав ся і, як каже кореспондент, ся партія звертає тепер більшу увагу на Поляків. Католицька народна партія має лише кільканайцять послів, але не втратила впливу і має за собою поважний голос епископату.

Конституційна партія має представника в особі ґр. О. Юлїя Андрашія; орґаном її є „Magyar Hirlap". Становище Андрашія до Поляків знаємо з його енунціяції; підсувають йому думку, що бажає окремої польської держави зложеної з Королївства й Галичини в союзї з Австро-Угорщиною.

Національна партія працї ґр. Тіси веде тепер управу Угорщини. Орґан Тіси „Az Ujság", прихильно писав про польські леґіони. Другий орґан зближений до правительства „Budapesti Hirlap" не показував заінтересованя польською справою. Півурядовий „Pester Lloyd", в початках війни цікавив ся досить Українцями; потім знов настала зміна — на користь Поляків.

Взагалї кореспондент стверджує, що проби з українського боку представити у фальшивім (!) сьвітлї відносини Поляків до Українців не мали великого впливу.

ВІЧА

в справі визволеня України і в справі міжпартійної орґанізації Українців у Злучених Державах.

Почавши від 1. січня 1916 р., екзекутива „Федерації Українців у Злучених Державах" лагодить віча в справі визволеня України і в справі загальної орґанізації Українців у Злучених Державах.

Такі віча можуть наперед відбути ся в більших осередках українських кольоній. Для заощадженя коштів треба вічеву акцію так повести, щоби референти їхали з міста до міста одною турою. З уваги на те треба потворити місцеві вічеві комітети, зложені з делеґатів всїх місцевих українських товариств, приготовити віче і повідомити про се Екзекутиву Федерації Українців Злучених Держав.

Екзекутива застерігає собі, що вона сама (в порозумінню з місцевими комітетами) визначить **день**, в котрім буде віче в кождім містї і оголосить се в часописях. Переписку в тій справі прошу адресувати до секретаря Ф. У. З. Д.

Адресувати так:

Mr. Miroslav Sichinsky,
165 W. 122nd St., New York, N. Y.

ПІД ПОКРИВАЛОМ НЕВТРАЛЬНОСТИ.

ГРЕЦІЯ: Панове вояки, чи моя невтральність не перешкаджає вам бити неприятеля?

РОСІЯ, СЕРБІЯ І ФРАНЦІЯ: Не бій ся, ні! Нам вона цїлком не перешкаджає бити неприятеля, але неприятелеви перешкаджає бити нас!

UNDER COVER OF NEUTRALITY.

GREECE: Doesn't my neutrality prevent you, gentlemen, from fighting the enemy? Does it?

RUSSIA, SERVIA and FRANCE: Don't be afraid! It doesn't prevent us from fighting the enemy, it prevents the enemy from fighting us! Doesn't it?

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States: $2.00 per year, $1.00 per 6 months, 0.75 per 3 months	В Злучених Державах: на рік $2.00, на пів року $1.00, на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries: $3.00 per year, $1.50 per 6 months, $1.00 per 3 months	В місті Jersey City, до Канади і других країв: на рік $3.00, на пів року $1.50, на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучи… моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

З НАРОДНОГО ЖИТЯ.

—o—

(Дописи).

Заложене товариства „Сокіл" у Ватербури, Конн.

Дня 28. падолиста б. р. зібрали ся наші щирі Українці в домі Володимира Кладика на Вайн стріт і по довгий нараді зі своїм організатором Михайлом Лобасом рішили заложити товариство „Український Сокіл". Людий було мало, бо лише 15, і вони вибрали такий виділ: Володимир Кладик, предсідатель; Ігнатій Чорняк, місто-предс.; Михайло Кладик, касієр; Іван Дармопук, заст. касієра; Михайло Лобас, секретар фінансовий; Теодор Юрів, секретар рекордовий; Осип Чорняк і Григорій Кладик, контрольори; Осип Жовнір і Василь Серемак, заст. контрольорів.

Честь Вам, українські патріоти! Хоч Вас мало було, але Ви зробили, що могли. Може вдасть ся Вам притягнути і інших Українців з міста, щоб і наша кольонія в будучности могла принести яку-таку цеголку для будови вільної України.

М. Лобас.

—o—

Популярно-наукові лекції в „Українськім Народнім Клюбі Січ" в Шікаго, Ілл.

Ми переживаємо небувалі в історії тревожні часи, котрі перекроюють політичну карту Европи і рішають про дальшу будучність всіх цивілізованих народів. Тепер кипить страшна боротьба, в котрій всі народи понатужувались, тратять остатні сили, здобуваючи собі власть і політичну незалежність. Ми добре знаємо, що утрата політичних прав тяжко відбиває ся на культурнім і матеріяльнім житю народа.

Нація з часом вимирає і вироджує ся з кождим часом, тратить свою силу, свою ціну, слабне культурно і матеріяльно, перероджує ся в сирий матеріял, з котрого другі сильнійші народи будують силу, духове і матеріяльне богацтво.

Таку печальну стадію перейшов і український народ на протягу свого тисячлітного істнованя. Но час терпіня лопає, настає уже і для нас епоха волі і свободи. „Московське ярмо" доволі вже намучило нам шию і час йому зломити ся. Пора, давно уже пора усьміхнутись нашій заплаканій Неньці-Україні до своїх безталанних дітий, котрі так довго возили на своїх спинах царських панів. Пора, уже давно пора тому заляканому, забитому Українцеви вийти на арену політичної боротьби, скинути із себе імя „заштовханого хахла" і заявити себе вільним і незалежним чоловіком. Но для того, щоби бути чоловіком культурним, активним борцем за пригнічений нарід, треба знати собі ціну, перше всього треба знаня. Знане потрібне як хорому медицина, щоб твердо стати на ноги і боротись за інтереси свого народа. Ні щирі грошеві жертви, ні грімкі слова, ні партійні перетряски, не роблять людий вільними, а робить людий вільними знане і осьвіта. Нам треба знаня, нам треба осьвіти, нам треба політичних прав; инакше ми вимираємо, самі того не замічаючи.

Український Народний Клюб „Січ" в Шікаго йде широким шляхом на зустріч темним масам і стоїть на сій точці: проповідувати українознавство, знайомити з історією, літературою, політичною боротьбою і т. д.

Український Народний Клюб „Січ" в Шікаго не находить ся під контролею релігійних або приватних товариств чи одиниць, а є радикальною народною організацією, де сам народ уряджує і робить, що йому вигіднійше. Ми не вважаємо на се, що нас часом розділюють релігійні і партійні питаня, бо нас тісно звязувала і звязує сьвята і нерозлучна ідея української національної боротьби.

З сею цілию Укр. Н. К. „Січ" в Шікаго уряджує в кожду неділю вечером на протягу цілої зими серії безплатних наукових лекцій.

Лекції будуть читати: др. Гриневецький по історії, др. Сіменович по хемії, анатомії і медицині загалом, д-дій Б—р по соціольогії і політичній економії, д-дій Шопиньский по літературі. Лекції відбувати-муть ся в галі У. Н. Клюбу „Січ" 1508 В. Шікаго Аве. Вступ для всіх вільний. Всіх запрошуємо.

За У. Н. Клюб „Січ":

В. Шопинський, секр.

—o—

Журба про церков і про народ в Гудсон, Н. Й.

Допись „Журба про церков в Гудсон, Н. Й", поміщену в часописи „Свободі", ч. 141, я хотів би в дечім спростувати. В нас був свого часу один сьвященик, котрий зібрав від людий парусот долярів на церков, але від людий жадав запису церкви на епископа, хоч ще не було навіть площі. Заки люди оглянулись, половина гроший пропала, а решту зложено в руки одного парохіянина. По упливі двох літ люди, котрі ті гроші складали, розїхались і гроші лишились в чужих руках.

Коли вибухла війна, один з молодших патріотів скликав віче, на котрім вибрано колекторів і зібрано понад 200 дол. на „Фонд визволеня України". Тоді то один чоловік поставив внесене, щоби гроші, котрі люди зложили на церков, вислати на Фонд вдів і сиріт до старого краю, бож тих гроший дуже потрібно на порятоване нещасних вріднім краю, тимбільше, що й ті гроші можуть тут пропасти, як тамті.

А що в дописи було таке: „Патріот" жадав, щоби гроші вислати на що иншого, отже не було сказано, де він хотів сі гроші вислати і на що? Тому я отсе поясною. А що до „сальоніста", то скажу, що він більше причинив ся до збираня жертв на Фонд визволеня України ніж предсїдателі будучої церкви, котрі не тілько самі не дали колекторам, але ще других відмовляли. Гудсонці против церкви не мають нічого, лише не хочуть дати водити себе за ніс. „Руські Івани і фірмани з броварень" пізнали, де раки зимують.

Гудсонець.

—o—

Звіт з віча в Йонкерс, Н. Й.

За старанем відділу соціяліст. партії відбуло ся в Йонкерс, Н. Й., дня 5. грудня с. р. віче в справі інформованя чужинців про українську справу. Віче отворив тов. П. Фурик, покликуючи на предсідателя тов. П. Михаліска, а на секритарів Д. Янцура і А. Руснака.

Перший забрав слово адвокат Кляйн (чужинець) по англійськи. В своїй красній півторагодинній мові розказав чужинцям історію України та згадав про знущаня російського царату над українським народом. Україна не мала ніколи царів — говорив бесідник. Український нарід сам рядив краєм, вибирав старшину і був свобідний. І нині, коли царі і королі посилають на смерть міліони за інтереси богачів, то український нарід пішов добровільно до бою з відвічним ворогом в надії здобути волю своїй любій Україні. Братя Українці — говорив далі бесідник — коли ви справді бажаєте мати вільну Україну, хочете бути свобідними, то станьте всі як один муж, покиньте роздори, котрі — оскільки я перечув — між вами вкоріннились. Ви-ж всі діти одної матери, зносите однакове горе. Станьте враз і скажіть сьвітови, що ви великий український нарід, хочете жити, хочете волі!

Зібрані нагородили бесідника бурею оплесків, а предсідатель подякував йому осібно за так щиру промову. Відтак звернув ся предсідатель до чужинців, подякував їм за те, що прибули на віче та дізнались про історію України і просив, щоби, коли буде потреба вимагала, помогли здвигнути Україну, на що вони радо згодились.

Чужинці розійшлись домів, а предсідатель попросив тов. С. Гладкого з Нюарку, щоби забрав слово по українськи. Тов. С. Гладкий виголосив реферат на тему „Війна а робітництво".

В своїй півторагодинній промові змалював гірке положене робітників взагалі, а українського робітництва під теперішну хвилю зокрема. Вказав на причину війни, хто війни хоче та кому війна принесе користь і що ми робітники повинні робити, щоби запобігти так страшному лихови. При кінци свого реферату взивав зібраних до організації, бо тільки зорганізовані робітники можуть виборoти собі красшу долю.

Відтак предсідатель попросив о складку для голодуючих в старім краю. Всіх гроший було $5.83. Розхід виносив $3.25. Остало $2.58. З того заплачено за пересилку 10 центів, а решту відіслано до Редакції „Свободи".

Після того говорили ще тов. Паламарук і тов. П. Фурик.

На остатку віче приняло отсі резолюції:

1. Ми Українці, зібрані на вічу в Йонкерс, Н. Й., взиваємо весь український загал, щоби скликали всюди подібні віча, запрошували на них чужинців та інформували їх про українську справу.

2. Взиваємо українське робітництво до організації, бо тільки в лучности сила.

3. Протестуємо проти нечесної роботи „Америки", органу епископа Ортинського, що в підлий спосіб накинулась на невинних людий, котрі щиро працюють над визволенем України.

По ухваленю сих резолюцій предсідатель замкнув віче і всі з вдоволенем розійшли ся домів.

Д. Янцур і А. Руснак,
секр. віча.

ДОПИСИ.

З NEW YORK, N. Y.

Відповідь гостеви з Байон, Н. Дж.

Сумно мені дуже, що і доси між нами знаходять ся люди, котрі своєю брехнею кидають чорні плями і чорне сьвітло на людий невинних, котрі старались і старають ся, на скільки сил їм вистарчає тай часу, виставляти картини з українського житя в представленях на сцені. До таких охочих до праці людий належать безперечно і ті Українці, що групують ся в Товаристві „Запороже за морем". Вони дали недавно представлене, про яке в 144 числі „Свободи" здав не дуже точний звіт „критик" з Байон, Н. Дж...

Я був на тім представленю і видів і добре уважав на всьо, тож скажу, що великою неправдою є те, що говорить гість з Байон про Ам. Кружок. Се може засьвідчити вся публика, бо вона була дуже а дуже задоволена цілий час. Скаржить ся гість з Байон, що замала галя була; заледви до 500 людий умістилось, а поверх 200 вернулось домів. Поліція хотіла замкнути галю по двох актах за те, що бос галі чартеру театрального не має. Алеж уряд Ам. Кружка сего не знав і я певний, що більше у тій галі не буде.

У штуці „Мужики аристократи" найкрасше випали ролі: Мошка (п. В. Лазаревича), Мартина (п. Дм. Луцака), Катерини (п-ни П. Захарківної) і Панька (В. Куція). І решта аматорів досить удачно віддали свої ролі.

У штуці „Кум Мірошник" на першім місци належить ся похвала п-ні М. Нінчуківній, що грала ролю Феськи. П. Дм. Луцак (мірошник) грав свою ролю зовсім поправно і за те публика нагороджувала його зчаста грімкими оплесками. П. В. Лазаревич (в ролі Хоми) — се правдивий актор і бажаємо бачити його що тижня на сцені. П. Куцій (в ролі Медового) грав досить вдоволяючо. Належить ся подяка і режісерови за його щиру й умілу працю. Честь і слава Ам. Кружкови і Тов. „Запороже за морем" за так важне діло, до якого стремлять і що таких здібних аматорів годні призбирати і вдержати їх на утїху українській публиці.

Також гість.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР У. Н. С. НА 1916-ТИЙ РІК.

Календар У. Н. Союза на 1916-тий рік вже небаром появить ся з друку. Поява його трохи припізнена з незалежних від видавництва причин (замовлене статий і ілюстрацій зі старого краю, з яким тепер дуже утруднений почтовий рух), одначе мимо того наші земляки в Америці будуть мати новий календар в руках ще в пору.

Дістануть його всі члени У. Н. Союза, а крім того часть накладу буде призначена і на розпродаж для Українців не-членів нашої організації в Америці.

Ціна буде подана у „Свободі".

ВЕСІЛЄ ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА.

Нині, в суботу, дня 18. с. м. у Вашінґтоні в Білім Домі відбуває ся весілє президента Злучених Держав Вудрова Вілсона з панею Норман Голт, властителькою торговлі діямантами в столици Зл. Держав. Президент тепер має 60 літ, а пані Норман около 40.

—o—

П. ЮРІЙ ХИЛЯК ПРЕДСІДАТЕЛЕМ МІСЦЕВОЇ ШКІЛЬНОЇ РАДИ.

Як відомо нашим Читачам, п. Юрій Хиляк зістав вибраний радним шкільним в Олифант, Па.

На першім засіданю нової Ради, котре відбуло ся минувшого тижня, вибрано п. Ю. Хиляка предсідателем Ради шкільної. Правдоподібно буде се перший случай в Зл. Державах, де Українець став предсідателем Ради шкільної.

—o—

СНІГОВИЦЯ В НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦИ.

В понеділок, дня 13-ого с. м. навістила місто Ню Йорк і доволі велику околицю надатлянтійської частини Злучених Держав сильна сніговиця. Буря мела мокрим снігом від ночи з неділі на понеділок до ночи з понеділка на второк. Мокрого снігу налягло на 8 інчів високо.

Така сніговиця в тих околицях Америки — се нещасте для населеня і воно стає зовсім безрадне. Все ховає ся зі страхом по домах, рух на улицях устає. Все жде змилуваня Божого і сонця небесного, аби усунуло сніг — сього непрошеного гостя.

Покищо стверджено такі наслідки сніговиці:

Двоє людий полягло на поли бою зі сніговицею: один в Ню Йорку, один у Філядельфії. Крім того около 30 осіб є тяжко ранених.

Місто Ню Йорк було якийсь час цілком відтяте від дооколичних міст. Місто Айленд і Ґрініч, Конн., були в повній темноті наслідком перерваня електричних проводів.

В Ню Йорку декуди був цілком спинений або лише „здеморалізований", як кажуть Американці, рух поїздів і возів на улицях.

Підземна зелізниця в Ню Йорку була спинена на 20 мінут і подорожні мусіли пішки видобувати ся з „нор".

Повна перерва корабельного руху в пристани. Два судна віднесли тяжке ушкоджене.

Рух на зелізничих шляхах в богато місцях на північ від Ню Йорку і в стейті Масачусетс поспинювано.

НАДІСЛАНЕ.

З HOLYOKE, MASS.

Дня 27. падолиста с. р. в 93. числі „Народної Волі" було поміщене справоздане голійоцького віча, відбувшого ся 17. жовтня с. р. Се справоздане підписане буквами І. П. і І. Ч.

Що на тім вічу було двох секретарів, то я, яко другий секретар, чую ся обовязаним подати до публичного відома, що важні домаганя того віча є пропущені, а іменно, щоби аранжери голійоцького пікніку, відбувшого ся в червни с. р., відослали, де належить ся, призначену часть доходу — на потерпівших у війні та на вдови і сироти.

На внесок д. Куцьки більшостію голосів ухвалено, щоби дохід з віча вислано на Фонд оборони М. Січинського, а меньшість голосувала за внеском д. В. Головчака, щоби дохід з віча був відісланий на Фонд вдів і сиріт при Укр. Нар. Союзі.

Тимчасом М. Провода, котрий мав занятись висилкою гроший, розпустив за богато гроший, бо аж $35.52, а решту т. є. $10.30 вислав до „Нар. Волі". Щоби обминути народну контролю, він в своїм звіті подав $35.52, яко загальну суму.

Взявши під розвагу розходи з того віча і віча в справі вільної України, котре відбулось 25. вересня с. р. у тій самій гали, з котрого то на $58.02 загального доходу було лише $14.89 загального розходу, — мушу М. Проводі сказати, що його звіт в 93. числі „Нар. Волі" рішучо за короткий, а висилка гроший за куца.

І. Ч., секр. віча.

Воєнні пісні.

(Сі дві воєнні пісні прислав нам до поміщеня п.) Стефан Чосник з Ню Йорку. Він дістав їх від п. Катерини Тхір, котра походить з села Накло, повіт Перемишль.

I.

Ой, Боже наш милосерний,
Змилуй ся над нами,
Угаси ту страшну війну,
Бо ми сиротами.

Бо вже рік цілий минає,
Як ми на чужині;
Ані чутки ані вістки
О своїй родині.

Чи жиє ще отець, мати,
Брат, сестри рідні,
Чи стоять ще в стайні коні
Карі-вороні.

І хатина деревляна
У стінах біленьких,
У котрій я веселив ся
В лїтах молоденьких.

А тепер я на серденьку
Тяжке горе маю:
В темнім лісї, в чистім поли
День, ніч пробуваю.

Сонце мене напекло ся,
Піт з мене наляв ся,
Мороз мені вже дошкулив
І дощ мя направ ся.

Бідний жовнїр пять день хліба
Ні води не має,
Лиш ґранати-кулї чує...
І смерть заглядає.

Лежать трупи мов би снопи
У чистому поли,
А неодин терпить муки
З голоду в неволи,

Лежить жовнїр під явором,
Кров з грудий лле ся,
Вже душа на віки вічні
З тілом розстає ся.

Його очи вже померкли,
Вже не мають сили...
Лиш уста ще отворені,
Мов би говорили.

Мов пращають тата, маму,
І сестри рідні,
Жінку свою молоденьку
Тай діти дрібні.

„Пращайте ми, тату, мамо.
Ви, братя рідні,
Ви сестрички молоденькі —
Будьте здорові.

„І ти, жінко, будь здорова,
Й ви, діти дрібні,
Осталисьте сиротами,
На віки бідні.

„Знаю добре, люба жінко,
Що гірко бідуєш:
День і нічку ходиш, плачеш,
За мною бануєш.

„Прошу я тя, люба жінко,
Забувай за мене,
Бо вже я ся не поверну
Ніколи до тебе.

„Рад би я ся повернути
До тебе, миленька,
Рад би я тя пригорнути
До свого серденька.

„Рад би я ще побачити
Діточки дрібні,
Тата маму і сестрички
Тай братя рідні.

„Коли ляжу в сирій земли
Враз з товаришами,
То сумненько заспіває
Соловій над нами.

„Соловійку мій сивенький,
Співай ми що днини
Тай принеси мені вістку
Від мої родини".

Ой прилетів соловійко
Жалібно співає:
Сумну вістку від родини
Він йому звіщає:

„Встань, вояче, з гробу твого,
Встань тай подиви ся:
Твоя жінка молоденька
Слїзми вмиває ся.

„Слези її не всихають
З личенька блідого,
Діти плачуть, виглядають
Тата рідненького.

„Сидить жінка під віконцем,
Сумно споглядає
Тай дитятко малесеньке
На руках тримає.

„Старше дитя конець стола
Жалібненько плаче;
Скулило ся бідне в двоє,
Видно — їсти хоче.

—„Мамцю моя, де наш тато"—
Син маму питає —
„Що так довго як пійшов десь,
Чогось не вертає?"

„Мати сумно споглядає,
Слїзми ся вмиває:
—„Ой наш тато десь, синочку,
В гробі спочиває.

„Зісталам ся вдовицею,
Діти сиротами,
Ой, Боже наш милосерний,
Опікуй ся нами!

„Ціле наше господарство
Сумно виглядає,
Всюди жалю, всюди смутку—
Лиш один Бог знає.

„Наша хата сумненькая,
Мов би задумана,
Наша нивка не зорана
Тай не засїяна.

„Наші коні в стайни стоять,
Сумно споглядають,
Тай любого господаря
Раз-враз виглядають.

„Вся родина і сусїди
Пращаються з тобою,
Твої родичі старенькі
Плачуть за тобою.

„Плачуть родичі старенькі,
Плачуть та ридають,
Дїти свої годували —
Помочи не мають.

„Трох синоньків як соколів
Вони виплекали,
Прийшов розказ від цїсаря —
До войни забрали.

„Нема кому вже старенким
Нивки обробити
Тай хлїбця їм приладити,
Щоб віка дожити.

„Вже от рік цілий минає,
Як сини воюють,
А родичі старенькії
Гіренько бідують".

Чує жовнїр сумну вістку
Тай ся відзиває,
Маленького соловійка
Братом називає.

„Лети ще раз, соловійку,
До родини мої:
Най не тужить і не сушить
Головоньки свої.

„Скажи родичам і жінці,
Най самі працюють,
Над бідними сиротами
Най ся не збиткують.

„Най за мене забувають,
Слез не проливають,
А за мою грішну душу
Най на Боже дають".

II.

Ой у лісї на камені
Лежить жовнїр поранений;
Нічка зимна, темненькая —
Мати моя рідненькая.

Мамцю моя люба, мила,
На щось мене породила?
Нині марно погибаю,
Свою кровцю проливаю.

В темнім лісї ані хати,
Тут я мушу погибати,
А далеко від родини —
Ані жінки ні дитини.

Нема сестрів ані брата
Ані мами ані тата,
Нема кому заплакати
Мої рани завязати.

Плине кровця, упливає,
Серце моє умлїває.
Видно, мушу умирати,
Тра родину попращати:

Жінку свою молоденьку,
Сестри, брата, тата, неньку,
Діти свої дрібненькії,
Як соколи біленькії.

Пращай, жінко, люба, мила,
Ти, голубко чорнобрива,
Пращай мені, мій соколе,
Не побачим ся ніколи!

Я далеко в чужім краю,
В темнім лісї погибаю,
Погибаю, ревно плачу,
Що при смерти вас не бачу.

Тільки вітер сумно грає,
Чорний ворон заглядає,
Хоче очи видзьобати,
Мої кости розтягати.

Ой ти, орле чорнокрилий,
Ти мій брате рідний, милий,
Віднеси ти вістку мою
Тай попращай рідню мою:

Сестри, тата, рідну неньку,
Тай вдовицю молоденьку,
Тай дрібненькі сиротята,
Що не мають свого тата.

Летить ворон, сумно краче,
Сидить вдова, ревно плаче,
Тай дитятко забавляє
І за мужом умлїває.

Ревні слези проливає
Тай до себе промовляє:
„Мати Божа, Мати мила,
Ой яка я нещаслива

„З дрібненькими діточками,
З дрібненькими сиротами;
Другий рочок наступає,
А мій милий не вертає.

„Чи загинув в бою, в поли? —
Скажи мені, мій соколе".
Ворон краче, підлітає
Тай до вдови промовляє:

„Милий згинув в чистім поли,
Не побачиш го ніколи!
А ти, любко, не жури ся,
Тільки Богу помоли ся.

„Адже Господь є над нами —
Не лишить вас сиротами!"

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

КАРНЕГІ, ПА. Уряд Тов. „Січ", від. 136, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуть ся в неділю дня 19. грудня с. р. о 1-шій годині пополудни, в гали під церквою на Джен стріт під ч. 220. На сих зборах урядники будуть здавати справоздане зі своєї діяльности і буде також вибір нового уряду. На сі збори кождий член має явити ся і вирівнати свої залеглости. Неявивши ся член підпадає під кару. На тих зборах буде ся принимати нових членів до Товариства без вступного, отож добра нагода для тих всіх, котрі ще не належать до У. Н. Союза, бо тепер о половину танше. — В. Качмар, предс.; А. Брандибура, секр.

ДИТРОЙТ, МІШ. Бр. св. О. Николая, від. 175, подає до відома своїм членам, що річний мітінг відбуде ся дня 19. грудня с р. в парохіяльній гали на Вест Сайд о годині 1-шій пополудни. Буде справоздане з доходів і розходів з цілого року. Коли член не явить ся на сей мітінг без подання причини, заплатить кару $1.50, а урядник $2.00. І. Яблоцький, предс., І. Грошко, кас.; Дм. Макара, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сїй рубрицї, платить ся не 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую свого брата ГРИЦЯ ОЛІЙНИЧУКА, з села Генужинці, пов. Городенка, Гал. Має перебувати в Онтаріо, Канада. Хто би о нім знав, або він сам, нехай повідомить мене на адресу: Nicholas Szewczuk, Box 8, West Raleigh, W. Va. 148-53

Катерина Звізінська, пошукує своїх братів ГРИЦЯ і ЯКИМА, з села Красноставці, повіт Снятин. Довший час перебували в Алберті, Канада. Адреса: Kateryna Zwizinska, 198 Franklin Ave., West Toronto, Ont., Canada. 148-50

Пошукую свого брата ГРИГОРІЯ СОВЯКА, з села Залісе, повіт Чортків. Хто би о нім знав, або він сам, прошу ласкаво зголоситись на адресу: Michael Sowiak, 207 Devonshire, Duluth, Minn. 149

Пошукую МИХАЙЛА ФІКЯКА, родом з села Язлівчик, пов. Бучач. Перед 8-ма роками прибув до Америки. Має перебувати в нюйорськім стейті. Прошу зголоситись на мою адресу: Nick Bartosiewicz, P. O. St. Catharines, 41 Facer St., Ont., Canada. 149-51

Пошукую своєї сестри МАРІЇ БІЛІНСЬКОЇ; родом з села Розділович, пов. Рудки. Перед ... роками прибула до Америки. Перебуває в Шікаго, Іл. Моя адреса: Marysia Najda, 616 Ingham Ave., Lackawanna, N. Y. 149

Пошукую ІВАНА ЗІЛІНСЬКОГО, з села Топорівці, пов. Чернівці, Буковина. Моя адреса: Peter Sucholotocky, 142 N. Main St., Waterbury, Conn. 149

Пошукую свого брата ОЛЕКСУ КУШМЕЛЮКА, з села Соколівка, пов. Косів, Гал. Має перебувати в Канаді. Прошу голоситись до: W. Kuzmeluk, 251 Ontario St., St. Catharines, Ont., Can. 140-50

Де є ЛУЦЬ ПІДГОРЕЦЬКИЙ родом з Забіря, повіт Рава Руська. Має находити ся в Бофало. Маю лист від його родичів, нехай зголосить ся по него. Andrew Wiczorek, 1025 Sumner Ave., Scranton, Pa. 140-49

ПОТРІБНО РОБІТНИКА ДО ДРУКАРНІ ТОВ. „ПРОСЬВІТИ" В НЮ ЙОРКУ, котрий розумієсь добре в штуці друкарській і знає англійський язик. Голоситись особисто або листовно до: Ukrainian Knowledge Society, 46 East 7-th Str., New York, N. Y. 148-49

ДІМ РАЗОМ З СКЛЕПОМ (ҐРОСЕРНЯ І БУЧЕРНЯ), з одинайцять кімнат, продам за $3000 (три тисячі). Ціна незвичайно низька, а се з того згляду, що я приневолений перенести ся в иншу околицю. Голоситись до: Krispil Matlakiewicz, 41 Facer St., St. Catharines, Ont., Can. 149-51

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

В неділю дня 19. с. м. о год. 1-шій пополудни відбудуть ся в гали церковній надзвичайні збори Укр. Нар. Дому. Просить ся, щоб явились всі члени і делеґати.

Мих. Андрейчук, рек. секр.

НА ПЕРЕЛОМІ НОВОГО РОКУ!

ДО ВІДОМА ВСІМ ЧЛЕНАМ І МІСЦЕВИМ УРЯДНИКАМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, А ТАКОЖ ВСІМ ТИМ, КОТРІ ДОТЕПЕР НЕ Є ЧЛЕНАМИ У. Н. СОЮЗА.

На підставі ухвали, яку принято на річнім засіданю головного уряду Українського Народного Союза в жовтни с. р., отсим подаєсь ся до загального відома, що Український Народний Союз принимає нових членів в місяцях падолисті і грудни 1915 р. і в місяци січни 1916 р., почавши від дня 1. падолиста с. р. до дня 31-го січня 1916 р., за ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО.

Від 1. січня 1915 р. нові ЧЛЕНИ Укр. Нар. Союза при вступі платили вступне в сумі $2.00. На підставі висше згаданої ухвали в протягу висше згаданого часу нові члени платять лише $1.00 вступного (за що отримають грамоту, відзнаку, книжочку і статут).

Кожде ТОВАРИСТВО ЧИ БРАТСТВО, котре приступить до У. Н. Союза яко відділ в місяцях: падолисті і грудни 1915 р. та в січни 1916 р., буде приняте за половину вступного т. є. $5.00 (за $5.00 отримає також само як перше за $10.00: книги, чартер і печатку відділу). Ся опуста є лише для тих нових відділів, котрі приступлять до Укр. Нар. Союза в часі від 1-го падолиста 1915 р., до 31-го січня 1916 р.

Кождий місцевий секретар (організатор) У. Н. Союза буде управнений, як і попередно, до 50 цнт. організаторської нагороди за кождого новозорганізованого члена.

Крім звичайної нагороди кождий місцевий ОРГАНІЗАТОР, ЧИ ТО УРЯДНИК ЧИ ЧЛЕН, отримає надзвичайну нагороду, коли від 1. падолиста с. р. до 31. січня 1916 р. зорганізує більше число членів до Укр. Нар. Союза. І так:

За 15 нових членів отримає гарну організаторську відзнаку.
За 25 нових членів отримає готівку в квоті $5.00.
За 50 членів отримає готівку в квоті $10.00 і гарну срібну відзнаку.
За 100 членів отримає готівку в квоті $25.00 і гарну золоту відзнаку.

Імена тих місцевих організаторів, котрі придбають меньше число нових членів як висше подано, будуть вписані в „Золотій Книзі" яко щирих робітників і організаторів Укр. Нар. Союза.

Тож, Панове місцеві урядники і члени та прихильники У. Н. Союза, беріть ся до праці і старайте ся приєднувати як найбільше число членів до У. Н. Союза, а також заслужити собі на добре імя в історії нашої організації.

До висше згаданих нагород КОЖДИЙ ЧЛЕН І МІСЦЕВИЙ ОРГАНІЗАТОР має повне право, коли на них заслужить.

Коли би, хто потребував якихнебудь інформацій, нехай віднесеть ся по них на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
P. O. Box 76 Jersey City, N. J.

ЗА ГОЛОВНИЙ УРЯД УКР. НАР. СОЮЗА:

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
М. Угорчак, гол. рек. секр. У. Н. С.
С. Ядловський, гол. фін. секр. У. Н. С.
А. Шаршонь, гол. касієр У. Н. С.

ВИКАЗ

УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (еґри)
у. = улани
д. = драґони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = піоніри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндверу
а. л. = артилерія ляндверу
г. л. = гавбиці ляндверу
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), батальон або дивізію.

(Дальше).

Листа утрат ч. 160

ПОЛОНЕНІ:

Лучко Михайло, 58 п. (в Росії)
Лучин Михайло, 58 п. (в Росії)
Лукашевич Никола, 58 п. (в Росії)
Лундяк Онуфрій, 58 п. (в Росії)
Лущак Кирило, 58 п. (в Росії)
Литвин Василь, 30 п., ран. (в Росії)
Литвин Гриць, 30 п., ран. (в Росії)
Литвин Теодор, 30 п. (в Росії)
Мацар Кость, 10 п.
Мадей Павло, ґефр. (в Росії)
Майкшак Іван, 10 п.
Макаревич Павло, 30 п., ран. (в Росії)
Маковський Михайло, інф. (в Росії)
Малаховський Михайло, 10 п.
Мальчик Ілько, 10 п.
Малетич Юрко, інф., ран. (в Росії)
Малий Іван (в Росії)
Манкевич Іван, 30 п. (в Росії)
Марчук Василь, 58 п. (в Росії)
Маршалок Семен, 10 п.
Марин Михайло, інф. (в Росії)
Маселко Йосиф, 30 п. (в Росії)
Матчій Олекса, 10 п.
Мазур Антін, 33 л.
Мазур Володислав, 34 з. о. (в Росії)
Медяк Іван, інф. (в Росії)
Міхович Кирило, інф., ран. (в Росії)
Міґулька Матвій, 34 з. о. (в Росії)
Міля Сильвестер, 30 п. (в Росії)
Мінка Михайло, 10 п.
Мудрий Панько (в Росії)
Муляк Михайло, 58 п. (в Росії)
Микитин Василь, 58 п. (в Росії)
Михалишин Олекса, 10 п.
Михалишин Петро, інф., ран. (в Росії)
Наливка Іван, 10 п.
Німий Григорій, 7 у., ран. (у шпитали в Росії)
Оленяк Михайло, 10 п.
Олійник Василь (в Росії)
Ольшанський Данило, 10 п.
Ониськів Андрій, інф. (в Росії)
Опалюх Антін, 34 з. о. (в Росії)
Овсяний Іван, 10 п.
Падухович Павло, 10 п.
Пальчинський Іван, 33 л.
Палюга Михайло, 58 п. (в Росії)
Паньків Володимир, 1 у. л., ран. (у шпитали в Росії)
Пашинський Людвик, підоф., ран. (в Росії)
Павлячик Кароль, 30 п. (в Росії)
Павлишин Іван, 33 л.
Пелех Матвій, 10 п.
Пенкала Павло, 10 п.
Петрик Антін, 1 у. л. (в Росії)
Пікула Антін, 32 а. (в Росії)
Цітула Іван, 10 п.
Плата Войтко, 10 п.
Понило Михайло, 34 з. о. (в Росії)
Поточний Яків, 10 п.
Поточний Йосиф, 10 п.
Проців Ясь, 58 п. (в Росії)
Приймак Михайло, 58 п. (в Росії)
Пуліт Серафим, 10 п.
Пувко Василь, 10 п.
Пилинців Василь, 1 у. л. (в Росії)
Пилипяк Іван, 58 п. (в Росії)
Рабський Станислав, 10 п.
Рачковський Йосиф, 58 п. (в Росії)
Радийовський Михайло, інф. (в Росії)
Романчак Кость, 33 л.
Романик Михайло, 10 п.
Романів Михайло, 34 з. о. (в Росії)
Романський Дмитро, 58 п. (в Росії)
Роздобудько Семен, 58 п. (в Росії)
Рудка Іван, 10 п.
Сарницький Андрій, 10 п.
Сайдак Войтко (в Росії)
Семенець Іван, 19 з. о. (в Росії)
Сенюк Іван І, 1 у. л. (в Росії)
Сенюк Никола, 58 п. (в Росії)
Сенюта Никола, 30 п. (в Росії)
Сеньчак Станислав, 10 п.
Сірий Володислав, 10 п.
Скальний Никола, 10 п.
Слободзян Федор, 58 п. (в Росії)
Смалець Йосиф, 34 з. о. (в Росії)
Смолій Василь, інф. (в Чорногорі)
Собкович Станислав, 10 п.
Софіяник Григорій, 34 з. о. (в Росії)
Сокіл Михайло, 10 п.
Соколовський Людвик, 10 п.
Соса Іван, 10 п.
Станух Станислав, 10 п.
Сухаревський Никола, 58 п. (в Росії)
Сидор Никола, 43 г. л. (в Росії)
Теодорян Прокопій (в Росії)
Терлецький Іван, 34 з. о. (в Росії)
Ткач Василь, 34 з. о. (в Росії)
Ткачевський Казимир, 58 п. (в Росії)
Токарський Володислав Юліян, 30 п. (в Сербії)
Томяк Іван, 58 п. (в Росії)
Троян Демян, 10 п.
Тройнарський Володислав, 10 п.
Туцький Іван, 10 п.
Турків Луць (в Росії)
Тверидло Володислав, 10 п.
Тима Михайло, інф. (в Росії)
Тимчишин Василь, 10 п.
Тимун Петро, 30 п. (в Росії)
Тис Михайло, 30 п. (в Росії)
Файтош Стефан, 10 п.
Фальтин Іван, 10 п.
Фасан Павло, інф., ран. (в Росії)
Фіц Михайло, 10 п.
Фіґлярський Тома, 10 п.
Франковський Іван, 10 п.
Фундела Петро, 58 п. (в Росії)
Хандога Андрій, 32 а. (в Росії)
Хрипта Олекса, 33 л.
Цапяк Василь, 10 п.
Циганюк Никола, 58 п. (в Росії)
Чемерис Іван, 58 п. (в Росії)
Ченчик Фелікс, 10 п.
Черник Гринько, 34 з. о. (в Росії)
Чернюховський Михайло, 33 л.
Червінський Бартко, 10 п.
Шараманцин Олекса, 33 л.
Шкромилюк Михайло, 58 п. (в Росії)
Шкварок Никола, 58 п. (в Росії)
Шляхетка Іван, 4 у. (в Росії)
Шопа Михайло, 58 п. (в Росії)
Шпит Юрко, 34 з. о. (в Росії)
Шуляр Іван, 58 п. (в Росії)
Шиб Іван, 10 п.
Шибяк Володислав, 10 п.
Шинкар Петро, 1 у. л. (в Росії)
Ширант Никола, 34 з. о. (в Росії)
Швенк Теодор, 33 л.
Щербанюк Іван, 58 п. (в Росії)
Щербяк Панько, 34 з. о.
Юрчинський Іван, 10 п.
Юрич Іван, 34 з. о. (в Росії)
Яцковський Кароль, 30 п. (в Сербії)
Яцишин Гаврило, 30 п., ран. (в Росії)
Ядвінський Никола, 58 п. (в Росії)
Якимчук Василь, 58 п. (в Росії)
Янковський Йос., 34 з. о. (в Росії)
Яворський Василь, 33 л.

ДОПОВНЕНЯ І ПОПРАВКИ
оголошені в лісті ч. 160.

До лісти страт ч. 54:

Шміґельський Іван (дяйтн.), 33 л., ранений (замісць убитий)

До лісти страт ч. 56:

Білоган Йосиф, 34 з. о., ран. і пол. (замісць ранений), в Росії
Лужний Іван, 34 з. о., пол. (замісць убитий), в Росії
Саламаха Дмитро, 34 з. о., пол. (замісць ранений), в Росії
Сроковський Василь, 34 з. о., пол. (замісць ран.), в Росії.

Листи утрат чч. 161 і 162 не прийшли з краю.

Листа утрат ч. 163
видана 20. цьвітня 1915.

РАНЕНІ:

Деркач Григорій, 92 п.
Дябелко Іван, 3 г. т.
Кочерган Тома, 12 л.
Олійарчик Дмитро, 12 л.
Самборський Григорій, 3 г. т.

ПОЛОНЕНІ:

Коцур Григорій, 13 стр. (в Росії)

Листа утрат ч. 164
видана 21. цьвітня 1915.

УБИТІ:

Черський Александер (кап.), 55 п. (20. III, 1915)
Шиманський Казимир (кад.), 55 п. (20. III, 1915)
Берник Никола (ґефр.), 3 з. о. (26. III, 1915)
Брошкевич Антін Франц, 24 п. (30. VIII—4. XI, 1914)
Валовський Семен, 24 п. (30. VIII—4. XI, 1914)
Варщук Іван, 24 п. (30. VIII—4. XI, 1914)
Гаврейчук Григорій, 22 л. (20. III, 1915)
Гевера Михайло, 24 л. (1—10. III, 1915)
Грицюк Петро, 24 п. (30. VIII—4. XI, 1914)
Димвич Дмитро, 24 п. (30. VIII—4. XI, 1914)
Корпан Василь, 3 з. о. (26. III, 15)
Коритая Олекса, 20 л. (17—22. II, 1915)
Курендаш Іван, 24 п. (30. VIII—4. XI, 1914)
Лукашюк Іван, 3 з. о. (26. III, 15)

(Дальше буде).